

ZOMERRAPPORTAGE 2023

Tussentijdse rapportage januari t/m april

13 juli 2023

Raadhuisplein 6 - Postbus 200 - 6585 ZK MOOK
gemeente@mookenmiddelaar.nl - (024) 69 69 111 - www.mookenmiddelaar.nl

Gemeente Mook en Middelaar
ZOMERRAPPORTAGE 2023

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. Algemeen	3
1.1. Inleiding	4
1.2. Leeswijzer	6
1.3. Afkortingen	7
2. Programmaverantwoording	8
2.1. Programma Sociale leefomgeving	9
2.2. Programma Sociaal Domein	11
2.3. Programma Fysieke leefomgeving	13
2.4. Programma Toerisme, natuur en duurzaamheid	15
2.5. Programma Bestuur en organisatie	16
3. Stand van zaken	17
3.1. Exploitatie 2023	18
3.2. Lopende kredieten 2023	20
3.3. Stand en verloop reserves	24
3.4. Stand en verloop voorzieningen	27
3.5. Bedrijfsvoering	29
4. Financiële bijstellingen	30
4.1. Samenvatting	31
4.2. Detailmutaties	32
4.3. Kredieten	42

1. Algemeen

1.1. Inleiding

Algemeen

Deze Zomerrapportage 2023 betreft een tussentijdse rapportage over de eerste vier maanden van 2023 en bevat:

1. de (beleidsmatige) stand van zaken met betrekking tot de onderwerpen, zoals bij de diverse programma's vermeld in de Programmabegroting 2023;
2. de actuele financiële stand van zaken na besluitvorming gedurende de eerste vier maanden;
3. een voorstel van de bij te stellen budgetten en kredieten.

Financiële samenvatting

Onderstaand zijn de huidige begrotingssaldi opgenomen per eind april 2023. Dit zijn de saldi vóór het opstellen van de Zomerrapportage 2023 en sluiten aan bij de vastgestelde Programmabegroting 2023, gecorrigeerd met nagekomen begrotingswijzigingen.

Tabel Begrotingssaldo 2023

Verloop begrotingssaldo lopende begroting	
	2023
Vastgestelde Programmabegroting 2023	-37
Nagekomen begrotingswijzigingen	22
Totaal huidige begroting	-15

V

Tabel Begrotingssaldo 2023

Huidig begrotingssaldo voor verwerking	
	2023
Lasten	14.818
Baten	-3.850
Subtotaal programma's	10.968
Algemene dekkingsmiddelen	-15.514
Kosten van overhead	5.317
Vennootschapsbelasting	20
Bedrag voor onvoorzien	0
Subtotaal admo	-10.177
Toevoeging aan reserves	0
Onttrekking uit reserves	-806
Subtotaal reserves	-806
Totaal-generaal huidige begroting	-15

V

In onderstaande tabel is het begrotingssaldo opgenomen zoals deze zou zijn, ná het ongewijzigd vaststellen van de voorliggende Zomerrapportage 2023. De effecten van de meicirculaire (uitkeringen gemeentefonds) zijn hierin nog niet verwerkt.

Tabel Begrotingssaldo 2023

Begrotingssaldo verwerking Zomerrapportage	Voor	Na	Vershil
Lasten	14.818	15.067	249
Baten	-3.850	-3.691	159
Subtotaal programma's	10.968	11.376	408
Algemene dekkingsmiddelen	-15.514	-15.614	-100
Kosten van overhead	5.317	5.359	42
Vennootschapsbelasting	20	20	0
Bedrag voor onvoorzien	0	0	0
Subtotaal admo	-10.177	-10.235	-58
Toevoeging aan reserves	0	0	0
Onttrekking uit reserves	-806	-806	0
Subtotaal reserves	-806	-806	0
Saldi	-15	335	350
	V	N	N

Toelichting

Bovenstaand schema laat voor 2023 vooralsnog een tekort zien van € 335k na verwerking van de gevraagde wijzigingen voor de baten en lasten van de programma's en overhead. In totaal wordt voor alle programma's tezamen een bedrag ad € 408k extra gevraagd. Het houdt in dat met de verwerking van de voorgestelde wijzigingen in de Zomerrapportage het begrotingssaldo van € 15k V gaat naar € 335k N. Dit houdt een uitzetting in van de lasten voor de programma's en admo in van € 350k.

Effecten meicirculaire 2023

In het bovenstaande saldo van € 335k N zijn de effecten van de meicirculaire 2023 nog niet verwerkt. De extra baten vanuit de meicirculaire worden geraamd op (afgerond) € 310k (netto, na aftrek van zogenaamde taakmutaties). Met het meerekenen van de verwachte extra baten uit de meicirculaire en de voorgestelde wijzigingen uit de Zomerrapportage wordt netto € 40k extra gevraagd. Per saldo resulteert dit in een nadelig begrotingssaldo van € 25k, aangezien bij de Programmabegroting 2023 met een saldo van € 15k V rekening werd gehouden. De reden dat de meicirculaire niet verwerkt is in bovenstaand schema is dat het betrekking heeft op het tweede trimester en de cijfers uit het schema betrekking hebben op het eerste trimester.

1.2. Leeswijzer

Zomerrapportage

De zomerrapportage bestaat uit vier hoofdstukken.

Algemeen

Hier vindt u de inleiding, deze leeswijzer en de afkortingen.

Programmaverantwoording

Hier is per programma de stand van zaken vermeld met betrekking tot de onderwerpen zoals deze zijn vermeld in de Programmabegroting 2023. Het betreft de voortgang t/m april 2023. Voor het weergeven van de voortgang is gebruik gemaakt van een zogenaamd 'stoplichtmodel'. Groen betekent dat het proces of de activiteit op schema ligt qua planning, financiën en kwaliteit. Oranje betekent dat we iets achter lopen, maar wel kunnen inhalen in het huidige jaar. Rood betekent dat de activiteit niet op tijd, niet binnen de financiële ruimte en/of niet de gewenste kwaliteit heeft en deze op korte termijn ook niet gerealiseerd kan worden. De statussen oranje en rood worden altijd toegelicht.

Stand van zaken

Dit hoofdstuk bevat de huidige stand van zaken t/m eind april 2023. Dit betreft de onderdelen exploitatie (baten en lasten), kredieten (investeringen), de reserves en de voorzieningen.

Financiële bijstellingen

Dit onderdeel bevat de financiële kant van deze Zomerrapportage, te weten de voorgestelde mutaties op programmaniveau voor het boekjaar 2023. De mutaties boven de € 20k zijn toegelicht.

Bedragen

Weergave

Bedragen worden als volgt weergegeven:

Bedragen worden vermeld in duizendtallen, zijnde 'x € 1.000' of aangeduid met de letter 'k'.

Lasten worden positief weergegeven, eventueel aangevuld met de letter 'N' van 'Nadeel'.

Baten worden negatief weergegeven (-/-), eventueel aangevuld met de letter 'V' van 'Voordeel'.

Afrondingsverschillen

Omdat de bedragen in deze Zomerrapportage in duizenden euro's worden gepresenteerd, is het mogelijk dat in de tellingen schijnbaar afrondingsverschillen ontstaan. Dit komt omdat zowel de afzonderlijke bedragen als een eindtelling onafhankelijk van elkaar worden afgerond.

Voorbeeld: € 1.300 + € 1.400 = € 2.700, dit wordt dan € 1k + € 1k = € 3k.

1.3. Afkortingen

Afkorting	Voluit
Admo	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien (incl. overhead en Vpb)
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
IKB	Individueel Keuze Budget
INC	Incidenteel
MGR	Modulaire Gemeenschappelijk regeling (Werkbedrijf en iRvN)
MT	Managementteam
RI&E	Risico Inventarisatie en Evaluatie
SiSa	Single information, Single audit
STR	Structureel
VBR	Vrij Besteedbare Reserve
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Vpb	Vennootschapsbelasting
VWS	(Ministerie van) Volksgezondheid, welzijn en sport
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning

2. Programmaverantwoording

2.1. Programma Sociale leefomgeving

De sociale leefbaarheid in onze kernen moet de komende bestuursperiode op niveau blijven. We hebben het dan over onderwerpen als welzijn, volksgezondheid, onderwijs, sport, cultuur, verenigingen, veiligheid en openbare orde.

Een gevoel van veiligheid is een belangrijke voorwaarde voor leefbaarheid. We zullen inwoners zo goed mogelijk beschermen door inzet van toezicht en handhaving en een zo optimaal mogelijk functionerende veiligheidsketen. Voor sport, jeugd en verenigingen zetten we als gemeente daar waar mogelijk in op ondersteuning en wijzen we inwoners actief op mogelijkheden. Hierbij vinden we het belangrijk om onze jeugd zoveel mogelijk aan het sporten te houden en te krijgen.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Een veilige gemeente creëren door versterkte ketenregie	
In de praktijk komt de gemeente steeds vaker in aanraking met personen met onbegrepen gedrag. De gemeente werkt aan versterking met netwerkpartners door een goede samenwerking met bijzondere zorg (wijk GGD) en politie (wijkagent). Per casus wordt afgewogen in welk Veiligheidshuis dit besproken kan worden.	
Richting geven aan de inzet van de politie	
Per 1 april is er een nieuwe wijkagent in de gemeente Mook en Middelaar werkzaam. Dusver zijn de eerste, voorzichtige resultaten positief.	
Het naleefgedrag vergroten	
Geen bijzonderheden.	
Deelnemen aan de veiligheidsregio	
Vanuit de Veiligheidsregio Limburg-Noord is een wijziging ontvangen op de vastgestelde begroting van 2023. In deze wijziging is af te lezen dat de gemeentelijke bijdrage voor dit jaar verhoogd zal worden. Deze begrotingswijziging komt door een structurele loonkostenstijging en materiële kostenstijgingen. Hierover is op 15 juni jl. een raadsvoorstel voorgelegd en een zienswijze ingediend. In deze Zomerrapportage wordt het budget voor de Veiligheidsregio bijgesteld om zo een tekort te voorkomen. Het gevaar voor onbeheersbare natuurbrand neemt ernstig toe door klimaatverandering. Doel is deelname aan het project natuurbrandmanagementplan (NBMP) voort te zetten en de beschikbare kennis te vertalen naar de praktijk en daarmee het risico op onbeheersbare natuurbranden te verkleinen. De kosten voor deelname aan dit project bedragen € 34.050 in totaal, evenredig verdeeld over drie jaren (€ 11.350), 2023, 2024 en 2025.	
Samenwerken met het RIEC	
Geen bijzonderheden.	
Gebruik maken van het ACT! Interventieteam	
Geen bijzonderheden.	
De aanpak ondermijning professionaliseren	
Er is een nieuwe start gemaakt met het project 'Veilig Buitengebied' wat onder de 'Regio Deal Noord-Limburg' valt. In deze nieuwe start is een enquête verstuurd naar de adressen in het buitengebied en daarnaast wordt een projectgroep geformeerd.	
Verenigingen en organisaties (financieel) ondersteunen	
De tegemoetkoming energielasten maatschappelijke organisaties is in februari door de raad vastgesteld. Het college heeft hierover de raad middels een memo geïnformeerd.	

MOVE en Lokaal Sportakkoord uitvoeren

In het eerste kwartaal van 2023 is voor alle gemeenten een brede specifieke uitkering (SPUK) verleent. Binnen deze brede specifieke uitkering (SPUK) zijn het 'Gezond en Actief Leven Akkoord' (GALA), het Sportakkoord II, het Preventieakkoord en de Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC) ondergebracht. De regeling bestaat uit vijftien verschillende onderdelen, zoals Kansrijke Start, Mentale gezondheid, Valpreventie en Mantelzorg. In het tweede kwartaal van 2023 wordt de start gemaakt van een integraal plan van aanpak voor de gemeente voor de brede specifieke uitkering voor de jaren 2023 t/m 2026. Daarnaast wordt de herijking van het Lokaal Sportakkoord opgepakt.

Onderwijsachterstanden voorkomen en bestrijden

Geen bijzonderheden.

Inzicht creëren in de huisvestingsopgaven voor het onderwijs

In samenwerking met de gemeenten Bergen en Gennep wordt dit proces regionaal aangepakt in overleg met de betrokken schoolbesturen. Hiertoe hebben enkele bestuurlijke en ambtelijke bijeenkomsten plaatsgevonden. Het opstellen van een Integraal Huisvestingsplan waarin de huisvestingsopgaven zichtbaar gemaakt worden zal naar verwachting medio het tweede kwartaal in 2024 voor de 3 samenwerkende gemeenten gereed zijn.

2.2. Programma Sociaal Domein

De noodzaak om te zien naar onze inwoners die minder te besteden hebben, is meer dan ooit aanwezig. Iedereen moet kunnen meedoen in onze gemeente. Jeugd en jongeren krijgen de mogelijkheden om zich te ontwikkelen tot verantwoordelijke en zelfstandige burgers. We gaan door op de ingezette koers en zorgen ervoor dat iedereen met recht op zorg en ondersteuning de juiste hulp krijgt, door vroegtijdige signalering van problemen en het inzetten van passende maatregelen. Om deze aanpak te ondersteunen zetten wij in op preventie en betere samenwerking in het hele netwerk van lokale en regionale voorzieningen en op goede communicatie over voorzieningen.

Met betrekking tot de opvang van ontheemden zal in de komende periode een groot beroep worden gedaan op de gemeenten. Wij nemen hierin onze verantwoordelijkheid, passend bij de draagkracht van onze gemeenschap en de gemeentelijke organisatie.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Individuele ondersteuning bieden	
Geen bijzonderheden.	
Inwoners informeren over de mogelijkheden voor hulp en ondersteuning	
Geen bijzonderheden.	
Preventieve voorzieningen aanbieden	
Geen bijzonderheden.	
Ontheemden opvangen	
<p>Wij hebben jaarlijks een taakstelling voor de huisvesting van statushouders. Voor de tweede helft van 2023 is de taakstelling verhoogd en komt op 21. We zijn goed op schema om de taakstelling voor 2023 te realiseren.</p> <p>De inburgering van statushouders in het kader van de Nieuwe Wet Inburgering (NWI) is in 2022 stroef gestart. In het eerste kwartaal van 2023 is de organisatie gestart met het maken van een inhaalslag. De subsidie(s) voor de onderwijsroute bij HAN, RU en ROC worden binnenkort toegekend. Hiermee is de volledige basis voor het integraal inburgeringstraject in het kader van de NWI gereed. Inburgeringsplichtigen die nu in onze gemeente komen wonen, krijgen snel een intake en starten na enkele weken met het inburgeringstraject.</p> <p>In 2022 heeft de gemeente woningen gehuurd voor Oekraïense ontheemden. Dit is verlengd in 2023, waarmee we de 10 beschikbare plekken continueren. Daarnaast is in de loop van 2023 nog een extra woning gehuurd voor 4 personen.</p> <p>Medio 2022 heeft uw raad ingestemd met het onderzoeken van een vijftal locaties in een ruimtelijke verkenning. Op basis van inzicht uit de haalbaarheidsanalyse om de locaties technisch en in uitvoerende zin tijdig gereed te krijgen, wordt voorgesteld het aantal locaties te beperken. De locaties Groesbeekseweg te Mook en het voormalig Chinese restaurant in Plasmolen zijn redelijkerwijs niet tijdig beschikbaar voor deze opgave en daarmee niet langer in beeld als locatie voor de opvang van Oekraïense ontheemden. De Broekweg is in eerder stadium als locatie afgevallen.</p> <p>De raming voor het ombouwen van de ruimte boven de sacristie te Molenhoek voor huisvesting van 6 personen is voorgelegd aan het ministerie van Justitie en Veiligheid. Het ministerie heeft inmiddels akkoord gegeven, waardoor de gemeente de beschikbare plekken hiermee uitbreiden.</p> <p>Tevens zijn we in de voorbereidende fase van de opvang van 100 Oekraïense vluchtelingen op een passagiersschip. De in gang gezette aanbesteding met kortste doorlooptijd, op basis van aankondiging van vrijwillige transparantie, moest omgezet worden naar een Europese aanbesteding die beduidend meer tijd vergt. Ten tijde van het opstellen van de ZORAP zijn we in afwachting van de aanbesteding van het schip.</p>	

Bestrijden armoede	
In het eerste kwartaal in 2023 zijn de beleidskaders door de raad vastgesteld in de nota minimabeleid. Deze wordt in 2023 en 2024 uitgevoerd.	
Direct er-op-af bij dreigende schulden	
We intensiveren de vroeg signalering van schulden. Dit wordt vanaf mei 2023 uitgerold. Voor het overige voeren wij de acties met betrekking tot het voorkomen en aanpakken van (dreigende) schulden uit zoals opgenomen in de door de raad vastgesteld Beleidsnota Financiële Zelfredzaamheid en Schuldhulpverlening (2019-2022). In 2024 zal deze nota worden geactualiseerd en opgenomen in de integrale Nota Minimabeleid.	
Vorbereidingen treffen decentralisatie Beschermd Wonen	
De voorbereidingen op de decentralisatie van Beschermd Wonen lopen lokaal en regionaal zijn in volle gang. Helaas blijkt er echter opnieuw onduidelijkheid te zijn over de doorvoering van de decentralisatie en het nieuwe verdeelmodel voor financiële middelen over afzonderlijke gemeenten en centrumgemeenten. Mogelijk wordt dit opnieuw uitgesteld en ook per 2024 niet verwezenlijkt.	
Praktijkondersteuner GGZ Jeugd inzetten	
Geen bijzonderheden.	
Pilot Wijk GGD uitvoeren	
Geen bijzonderheden.	

2.3. Programma Fysieke leefomgeving

De leefbaarheid in de kernen staat centraal en wordt de komende periode waar mogelijk versterkt. Dat gebeurt vanuit het programma sociale leefomgeving, maar wordt tevens meegenomen in de fysieke leefomgeving. Beide zijn componenten voor het ervaren van een betere leefomgeving.

Wij bouwen woningen voor alle doelgroepen waardoor de woningnood in de regio en tevens voor eigen inwoners wordt verminderd. Daarvoor worden enkele grotere locaties ingevuld, maar ook kleinere initiatieven blijven mogelijk. Bereikbaarheid, duurzaamheid en verkeersveiligheid zijn belangrijke thema's bij het vormgeven van de fysieke leefomgeving. Voor een optimale inrichting van de openbare ruimte moet de balans tussen alle thema's worden gevonden. Dat geldt zowel voor de bestaande situatie als voor nieuw in te richten locaties.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

(Mee)werken aan bouw- en infrastructurele projecten	
Geen bijzonderheden.	
Realiseren van (betaalbare) woningen	
In de woondeal Arnhem Nijmegen zijn afspraken gemaakt over de betaalbaarheid. Bij de lopende plannen wordt hier rekening mee gehouden. Voor nieuwe bouwplannen zijn de uitgangspunten neergelegd in de prestatieafspraken met provincie en het Rijk.	
Invoeren Omgevingswet	
De invoeringsdatum van de Omgevingswet is opnieuw verplaatst, nu naar 1 januari 2024. Voor 2023 is een ommissie in het budget waargenomen. Van belang is dat het budget voldoende wordt aangevuld om de noodzakelijke werkzaamheden te kunnen uitvoeren.	
Opstellen omgevingsvisie	
Voor 2023 is een ommissie in het budget waargenomen. Van belang is dat het budget voldoende wordt aangevuld om de noodzakelijke werkzaamheden te kunnen uitvoeren.	
Molenhoek Zuid	
Het bestemmingsplan Molenhoek Zuid is vastgesteld. Het plan wordt in samenwerking met de ontwikkelende partijen uitgewerkt. Daaraan gerelateerd is de verplaatsing van het Volkstuinencomplex opgepakt. De bestemmingsplanprocedure hiervan loopt. Het is de bedoeling dat per 1-1-2024 de Volkstuinen op de nieuwe locatie aan de Cuijksesteeg / Startsedijk liggen.	
Werken aan herinrichting	
Geen bijzonderheden.	
Verbeteren bereikbaarheid en verkeersveiligheid	
Het resultaat van het verkeersonderzoek 'Lokaal verkeersonderzoek naar doorgaand verkeer A73-Groesbeek in de kernen Mook en Molenhoek' door adviesbureau Sweco is op 16 maart 2023 behandeld in de gemeenteraad. In navolging van het raadsbesluit is er gestart met het overleg met de regio over het resultaat van het verkeersonderzoek en de mogelijke oplossingen van de verkeersproblematiek.	
Openbare ruimte op orde houden	
Op verzoek en in samenwerking met de bewoners, worden als pilot in Molenhoek twee 'stenige' pleintjes vergroent. Hierbij is er zoveel mogelijk bestrating vervangen door groen (beplanting) en wordt er een ontmoetingsplek gerealiseerd. Na afronding van de herinrichting verzorgen de bewoners het onderhoud aan het groen. Hierover worden afspraken gemaakt. Dit zijn goede voorbeelden van klimaatadaptatie en het versterken van biodiversiteit. Thema's die een plaats moeten krijgen in het Duurzaamheidsbeleid, zo ook de financiële middelen hiervoor. Voor nu wordt voorgesteld om voor dit jaar het beheerbudget voor 'Onderhoud wegen' te verhogen om de kosten	

van de aanpak van de pleintjes te dekken. De verhoging is beperkt en in de toekomst is hierdoor minder onderhoud te verwachten.

Het duurzaamheidsbeleid, wat nu wordt opgesteld, kan van invloed zijn op het beheer van de openbare ruimte. Dit kan leiden tot het aanpassen van het beheer, of onderdelen daarvan. Daarom wordt met renovatie van een aantal groenstroken en actualiseren van een uitvoeringsprogramma gewacht op de uitkomsten van dit beleid.

Het verzorgen van toezicht en handhaving	
---	--

Geen bijzonderheden bij milieu- en bouwtoezicht.	
--	--

2.4. Programma Toerisme, natuur en duurzaamheid

Wij willen toerisme en recreatie kwalitatief naar een hoger niveau tillen in regionale samenwerking en met onze eigen ondernemers. Bewoners en ondernemers hebben hierin een gemeenschappelijk belang en respecteren overige belangen van elkaar. Initiatieven voor kunst en cultuur worden waar mogelijk ondersteund.

Gestreefd wordt naar een optimale leefomgeving op het gebied van natuur, milieu en duurzaamheid. Op het gebied van duurzaamheid wordt een realistische planning gemaakt om uiteindelijk als gemeente energie-neutraal te kunnen zijn. De daadwerkelijk te zetten stappen zijn afhankelijk van beschikbare subsidies en budgetten.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Intensiveren samenwerking gemeente en ondernemers	
Dit jaar zijn een aantal initiatieven vanuit gezamenlijke ondernemers ondersteund vanuit de economische agenda, waaronder de actie 'Reken je Rijk' en de door toeristisch/horecaondernemers geïnitieerde opstart van 'Visit Mookerheide'.	
Plasmolen aantrekkelijker maken	
Voor het project Plan Plasmolen moet voor 9 oktober 2023 een ontwerp met kostenraming worden aangeleverd aan de provincie. Ondanks de door de Provincie Limburg gehanteerde strakke planning, blijft er aandacht voor inwonersparticipatie doordat het platform is uitgenodigd om feedback te geven op de conceptontwerpen en door een inloopavond te organiseren voor inwoners en ondernemers. De ontwerpen, met daarbij de voorkeur vanuit het participatieproject, worden in de zomer ter besluitvorming aan het college voorgelegd.	
Realiseren Toeristisch Overstap Punt (TOP)	
Geen bijzonderheden.	
De herdenking van 450 jaar Slag op de Mookerheide voorbereiden	
Het college heeft ervoor gekozen om 2024 in te richten als themajaar Slag op de Mookerheide. In 2023 worden de voorbereidingen hiervoor getroffen. Dit wordt in samenwerking met ondernemers en verenigingen opgepakt. Op 14 april 2024 is het precies 450 jaar geleden dat de Slag op de Mookerheide in onze gemeente plaatsvond. We zijn van plan het themajaar in het weekend van 13 en 14 april met een officieel moment te openen. Daarnaast wordt voor deze aangelegenheid een kunstwerk in de openbare ruimte gerealiseerd.	
Kunst en cultuur ondersteunen	
Geen bijzonderheden.	
Herstel van iconische Maasheggen	
Voor 2023 is een ommissie in het budget waargenomen. Van belang is dat het budget voldoende wordt aangevuld om de noodzakelijke werkzaamheden te kunnen uitvoeren.	
Effectief werken aan duurzaamheid	
Het project rondom energiearmoede heeft een langere looptijd gekregen van het Rijk. Dat maakt het mogelijk meer tijd te nemen voor effectievere maatregelen, gericht op energiebesparing in plaats van een witgoedregeling. Het effect zal daarmee groter zijn.	
Nieuw systeem voor afvalinzameling (uitvoering grondstoffenplan)	
Geen bijzonderheden.	

2.5. Programma Bestuur en organisatie

Door verschillende probleemsituaties (energie, corona, ontheemden, arbeidsmarkt enzovoorts) is de druk op de gemeentelijke organisatie erg hoog. Het ZBB-traject (Zero based budgeting) uit 2021 leerde dat er nauwelijks vlees op de botten van de organisatie zit en dat we keuzes moeten maken. Bovendien hebben we te maken met een krappe arbeidsmarkt. Desondanks staat de verbetering van de dienstverlening niet stil. We investeren in medewerkers om de inwoners van Mook en Middelaar zo goed mogelijk van dienst te kunnen zijn. Om inwoners beter te betrekken bij (veranderingen in) hun leefomgeving gaan we inwonerparticipatie een belangrijkere plek geven. Hierbij horen heldere kaders, ook voor burgerinitiatieven.

Gemeenteraad

We willen samen bouwen om het vertrouwen van onze inwoners waar te maken. Samen bouwen op grond van bereikte resultaten, participatie, integriteit en een samenwerking tussen bestuur en inwoners die is gebaseerd op ieders verantwoordelijkheden en mogelijkheden. Om in het besluitvormingsproces van de raad de inwoners meer te betrekken, de kwaliteit van het debat te verbeteren en het raadswerk beheersbaar te houden, gaan we in 2023 aan de slag met het nieuwe 'Mooks vergadermodel'. Ook wordt een onafhankelijke rekenkamer verplicht voor alle gemeenten. Deze ondersteunt de controlerende en kaderstellende taken van de gemeenteraad. In 2023 onderzoeken we het instellen van een onafhankelijke rekenkamer, waarvoor een raadsvoorstel aan uw raad wordt voorgelegd.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Uitvoeren aanpak inwonerparticipatie	
In het begin van 2023 is de online participatiemodule op MaasBuren.nl gelanceerd: een platform waar inwoners online kunnen meepraten over gemeentelijke plannen.	
Samenwerking	
In verband met de dubbele oriëntatie op Noord-Limburg en Rijk van Nijmegen wordt momenteel onderzocht of het mogelijk is om ondersteuning vanuit rijk/provincie te krijgen. De Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen heeft een 'Regio Deal' gesloten met het Rijk. Projecten worden nu nader uitgewerkt.	
Mooks vergadermodel	
De gemeenteraad werkt met ingang van 2023 met een nieuw vergadermodel; hiertoe is het reglement van orde aangepast in de raad van 2 februari 2023. Het nieuwe vergadermodel wordt gemonitord aan de hand van evaluaties na elke raadsclusus. Na een jaar vindt een eindevaluatie plaats.	
Verplichte onafhankelijke rekenkamer	
Via de auditcommissie wordt het instellen van een rekenkamer onderzocht, passend bij de schaal van Mook en Middelaar. De planning is om eind 2023 een voorstel aan de raad voor te leggen.	

3. Stand van zaken

3.1. Exploitatie 2023

Begroot : heel 2023

Realisatie : januari t/m april

Exploitatie 2023									
Omschrijving	Lasten 2023			Baten 2023			Saldo 2023		
	Begroot	Realisatie	Restant	Begroot	Realisatie	Restant	Begroot	Realisatie	Restant
Programma Sociale leefomgeving	2.648	643	2.005	288	223	65	2.360	420	1.940
Programma Sociaal domein	6.525	2.152	4.373	1.628	557	1.071	4.897	1.595	3.302
Programma Fysieke leefomgeving	2.165	458	1.707	770	605	165	1.395	-147	1.542
Programma Toerisme, natuur en duurzaamheid	2.088	365	1.722	1.094	17	1.078	993	349	645
Programma Bestuur en organisatie	1.392	363	1.028	70	52	18	1.322	312	1.010
Subtotaal programma's	14.818	3.982	10.836	3.850	1.453	2.397	10.968	2.528	8.439
Algemene dekkingsmiddelen	12	0	12	15.526	6.996	8.530	-15.514	-6.996	-8.518
Kosten van overhead	5.317	2.480	2.837	0	14	-14	5.317	2.466	2.851
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bedrag voor onvoorzien	20	0	20	0	0	0	20	0	20
Subtotaal admo	5.349	2.480	2.869	15.526	7.010	8.516	-10.177	-4.530	-5.647
Subtotaal voor mutaties reserves	20.166	6.461	13.705	19.376	8.463	10.913	791	-2.002	2.792
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ottrekking uit reserves	0	0	0	806	0	806	-806	0	-806
Subtotaal reserves	0	0	0	806	0	806	-806	0	-806
Totaal-generaal	20.166	6.461	13.705	20.182	8.463	11.719	-15	-2.002	1.986

Toelichting

Bovenstaand overzicht betreffen de ramingen over heel 2023 en de realisaties t/m april (eerste vier maanden). Niet alle baten en lasten worden gelijkmatig gedurende het jaar gerealiseerd. Op basis van bovenstaand overzicht lopen de gerealiseerde lasten iets achter ten opzichte van het gemiddelde. Dit komt onder andere doordat de kapitaallasten (afschrijving + rente) over eerste vier maanden nog niet verwerkt zijn. De verwerking van de kapitaallasten geschiedt immers eens per jaar.

Op realisatiebasis worden bij de jaarrekening 2023 de kosten van overhead verdeeld over de programma's. Deze overboeking betreft de salariskosten die toe te schrijven zijn aan het desbetreffende programma. In 2023 zijn dusver de salariskosten nog geboekt op overhead. Vanaf begrotingsjaar 2024 worden de salarislasteren zowel geraamd als verantwoord op programmaniveau. Daarnaast heeft december een hogere kostenpost in verband met uitbetaling IKB.

De gerealiseerde baten liggen t/m april iets hoger dan het gemiddelde, omdat een deel van de belastingopbrengsten in de eerste vier maanden worden gerealiseerd (o.a. OZB opbrengsten). De overige baten, met name de uitkeringen uit het gemeentefonds, wordt gelijkmatig per maand ontvangen.

3.2. Lopende kredieten 2023

Hieronder treft u het overzicht van de lopende kredieten t/m april 2023. De beginstand van ieder krediet is de eindstand per 31 december 2022 conform de Jaarstukken 2022. Er zijn voor 2023 nieuwe kredieten geraamd volgens de Programmabegroting 2023. Een aantal kredieten worden medio 2023 afgewikkeld. Dit wordt verwerkt in de Jaarstukken 2023 (besluitvorming juni 2024).

Realisatie : januari t/m april

Lopende kredieten 2023						
Omschrijving	Raadsbesluit	Restant krediet per 31-12 -2022	Kredieten 2023	Realisatie 2023	Restant per eind april	Toelichting / Status
Revitalisering raadzaal	03-11-2016	54	0	0	54	
Revitalisering De Lier	03-11-2016	49	0	0	49	
Sleutelproject Pleisterplaats N271 Plasmolen	14-12-2017	94	0	0	94	Afwikkeling project naar verwachting medio 2024
<i>Bijdrage provincie Sleutelproject Pleisterplaats N271 Plasmolen</i>	14-12-2017	-60	0	0	-60	
Spoorbrug Heumensebaan Molenhoek	08-03-2018	270	0	0	270	Uitvoering project is gelieerd aan de elektrificatie van de Maaslijn
Spoorbrug Heumensebaan Molenhoek gemeentedeel	08-03-2018	35	0	0	35	
<i>Bijdrage provincie Spoorbrug Heumensebaan Molenhoek</i>	08-03-2018	-122	0	0	-122	
Herinrichting N271 bij Plasmolen	25-10-2012	67	0	0	67	Afwikkeling project naar verwachting medio 2023
<i>Bijdrage provincie herinrichting N271 bij Plasmolen</i>	13-09-2018	-5	0	0	-5	
Vervanging riool 2019 (60 jaar)	08-11-2018	282	0	0	282	Wordt in 2023 afgewikkeld
Riool milieumaatregelen 2019 (60 jaar)	08-11-2018	147	0	0	147	

Kerkplein Middelaar	14-12-2017	141	0	0	141	Project wordt naar verwachting medio 2024 uitgevoerd
Herinrichting N271 Hart van Mook	25-10-2013	4	0	0	4	Afwikkeling project naar verwachting medio 2023
Centruminrichting Mook - Herinrichting openbare ruimte	08-11-2018	4	0	2	2	
<i>Bijdrage provincie Centruminrichting Mook</i>	08-11-2018	0	0	0	0	Afwikkeling project naar verwachting medio 2023
<i>Bijdrage derden Centruminrichting Mook</i>	08-11-2018	-13	0	0	-13	
2020: Nieuw-/verbouw gemeentehuis	7-11-2019 / 11-11-2020	2.000	0	0	2.000	De investering is uitgesteld naar 2024
2020: Zonnepanelen	12-03-2020	10	0	0	10	Wordt in 2023 afgewikkeld
2020: Er zit muziek in Mook en Middelaar	07-01-2019	220	0	0	220	Betreft een verzamelkrediet voor diverse projecten
2020: Openbare verlichting Masten	07-11-2019	7	0	0	7	Wordt in 2023 afgewikkeld
2020: Openbare verlichting Armaturen	07-11-2019	10	0	0	10	Wordt in 2023 afgewikkeld
2020: Mobiliteitsplan 2020	07-01-2019	54	0	0	54	Wordt in 2023 afgewikkeld
2020: Vervanging riool (20 jaar)	08-12-2016	17	0	0	17	Wordt in 2023 afgewikkeld
2020: Vervanging riool (60 jaar)	08-12-2016	102	0	0	102	Wordt in 2023 afgewikkeld
2020: Proef Plasmolen	07-11-2019	1.704	0	4	1.700	Besluitvorming medio 2023 en uitvoering in 2024
<i>Bijdrage derden Proef Plasmolen</i>	07-11-2019	0	0	0	0	
2020: Implementatie Squit 20/20	16-09-2020	16	0	0	16	Afwikkeling project naar verwachting medio 2023
2021: Mobiliteitsplan 2021	11-11-2020	45	0	0	45	Wordt in 2023 afgewikkeld

2021: Openbare verlichting Masten	07-11-2019	19	0	0	19	Wordt in 2023 afgewikkeld
2021: Openbare verlichting Armaturen	07-11-2019	18	0	0	18	Wordt in 2023 afgewikkeld
2021: Economische agenda 2021-2024	04-03-2021	80	0	4	75	
2021: Nieuwbouw/verbouw Kandinsky	11-11-2020	4.000	0	0	4.000	De investering is uitgesteld naar 2025
2022: Ventilatie Adalbertschool	16-06-2022	160	0	0	160	
<i>Bijdrage Ventilatie Adalbertschool door Lijn 83 en Rijksoverheid</i>	16-06-2022	-74	0	0	-74	
2021: Vervanging riool	08-12-2016	31	0	0	31	Wordt in 2023 afgewikkeld
2021: Riool milieumaatregelen	08-12-2016	-21	0	0	-21	Wordt in 2023 afgewikkeld
<i>Bijdrage derden riool milieumaatregelen</i>	08-12-2016	12	0	0	12	Wordt in 2023 afgewikkeld
2021: Lob van Gennep	08-04-2021	0	0	0	0	Project wordt naar verwachting medio 2024 uitgevoerd
2022: Openbare verlichting Masten	10-11-2021	18	0	0	18	
2022: Openbare verlichting Armaturen	10-11-2021	19	0	0	19	
2022: Speelvoorzieningen	12-09-2019	10	0	0	10	
2022: Vervanging riool	16-11-2021	329	0	6	323	
2022: Lichtinstallatie Astrantia (korfbalveld)	29-09-2022	23	0	0	23	Wordt in 2023 afgewikkeld
2023: Vrachtauto (va 395)(K)	10-11-2023	0	240	0	240	Aanschaf zal naar verwachting eind 2023 plaatsvinden
2023: Openbare verlichting Masten	10-11-2023	0	20	0	20	

2023: Openbare verlichting Armaturen	10-11-2023	0	20	0	20	
2022: Project Maasheggen I	30-09-2021	613	0	0	613	Project wordt medio 2023 uitgevoerd
<i>Bijdrage provincie Maasheggen I</i>	30-09-2021	-318	0	-318	0	
2022: Investerings speeltoestellen	10-03-2022	43	0	15	27	
<i>Bijdrage derden Investering speeltoestellen</i>	10-03-2022	-43	0	0	-43	
2022: Ecozone Molenhoek	18-11-2020	47	0	0	47	
2023: Grondstoffenplan	10-11-2023	0	365	0	365	Project wordt medio 2023 uitgevoerd
2023: Project Maasheggen II	10-11-2023	0	234	98	136	
2023: Riool milieumaatregelen	16-11-2021	0	0	1	-1	
2023: Vervanging riool	16-11-2021	0	649	1	648	
Totaal-generaal		10.098	1.528	-186	11.812	

Toelichting

De twee grootste kredieten zijn doorgeschoven naar de toekomst. Dit betreffen € 2 miljoen naar 2024 ten behoeve van nieuw-/verbouw van het gemeentehuis en € 4 miljoen naar 2025 ten behoeve van nieuw-/verbouw van het Kandinskycollege. Daarnaast zal het krediet ad € 649k ten behoeve van '2023: Vervanging riool' worden verdeeld over meerdere gerelateerde kredieten. Van de resterende kredieten wordt een deel naar verwachting afgewikkeld in 2023. De andere kredieten zullen naar verwachting gebruikt worden in 2024 en verder.

Op grond van vraag 18 met betrekking tot de ingediende vragen bij de Jaarstukken 2022 dient voor krediet '2022: Lichtinstallatie Astrantia (korfbalveld)' vermeld te worden dat de kosten hiervoor in 2022 per abuis ten laste zijn gebracht van de voorziening 'Groot onderhoud gebouwvoorziening'. Deze kosten worden administratief overgeboekt en ten laste gebracht van het betreffende krediet. Daarmee wordt dit krediet in 2023 afgewikkeld.

3.3. Stand en verloop reserves

Hiernavolgend treft u het overzicht aan van de reserves t/m april 2023. Het uitgangspunt is de stand per 31 december 2022 conform de Jaarstukken 2022. Er zijn volgens de Programmabegroting 2023 geen toevoegingen geraamd. De werkelijke onttrekkingen kunnen pas definitief verwerkt worden zodra de Jaarstukken 2023 zijn vastgesteld door de raad. Alle geraamde mutaties in reserves vinden alleen plaats op basis van raadsbesluiten.

Overzicht reserves 2023

Omschrijving reserve	Begroot				Realisatie				
	Stand per 31-12-2022	Toevoeging aan reserve	Onttrekking uit reserve	Geraamd saldo o.b.v. begroting ¹⁾	Bestemming resultaat 2022 ²⁾	Toevoeging aan reserve	Onttrekking uit reserve	Onttrekking t.b.v. dekking kap.lasten	Voorlopig saldo per eind april
Algemene reserves									
Algemene reserve	2.000	0	0	2.000	0	0	0	0	2.000
Vrij Besteedbare reserve	2.177	0	-20	2.157	1.261	0	0	0	3.438
Subtotaal algemene reserves	4.177	0	-20	4.157	1.261	0	0	0	5.438
Bestemmingsreserves									
Verkoop aandelen Attero	95	0	-5	90	0	0	0	0	95
Wijkontwikkeling	46	0	0	46	0	0	0	0	46
Stimulering Woningbouw	41	0	0	41	0	0	0	0	41
Vluchtelingen en statushouders	0	0	0	0	45	0	0	0	45
Budgetoverheveling ³⁾	653	0	-690	-37	260	0	0	0	913
Kap.lasten brw.kaz./gem.werf	478	0	-34	444	0	0	0	0	478
Centrumplan Mook aankoop panden	13	0	0	13	0	0	0	0	13
Afschr. investeringsplan 2013-2016	1.374	0	-57	1.317	0	0	0	0	1.374
Subtotaal bestemmingsreserves	2.701	0	-786	1.915	305	0	0	0	3.006
Totaal-generaal	6.878	0	-806	6.072	1.566	0	0	0	8.444

1) Geraamd saldo is op basis van realisatie per 31 december 2022 plus geraamde toevoegingen en onttrekking op basis van begroting na wijzigingen, maar exclusief de bestemming van het rekeningresultaat 2022.

2) Conform voorstel besluitvorming 15 juni 2023 (VBR: € 1.261k betreft toevoeging € 1.441k en onttrekking € 180k)

3) Conform Eindejaarsrapportage voorlopige onttrekking € 690k. Middels Jaarstukken meer kosten gemaakt en lagere toevoeging. Na besluitvorming Jaarstukken 2022 wordt de raming aangepast.

Toelichting overzicht reserves

De afgelopen jaren zijn al diverse bestemmingsreserves opgeheven en worden bedragen zo veel mogelijk geraamd in de exploitatie. Uitgangspunt is dat met name bestemmingsreserves met betrekking tot dekking kapitaallasten worden afgebouwd, maar alleen als de financiële ruimte in de exploitatie dat toelaat.

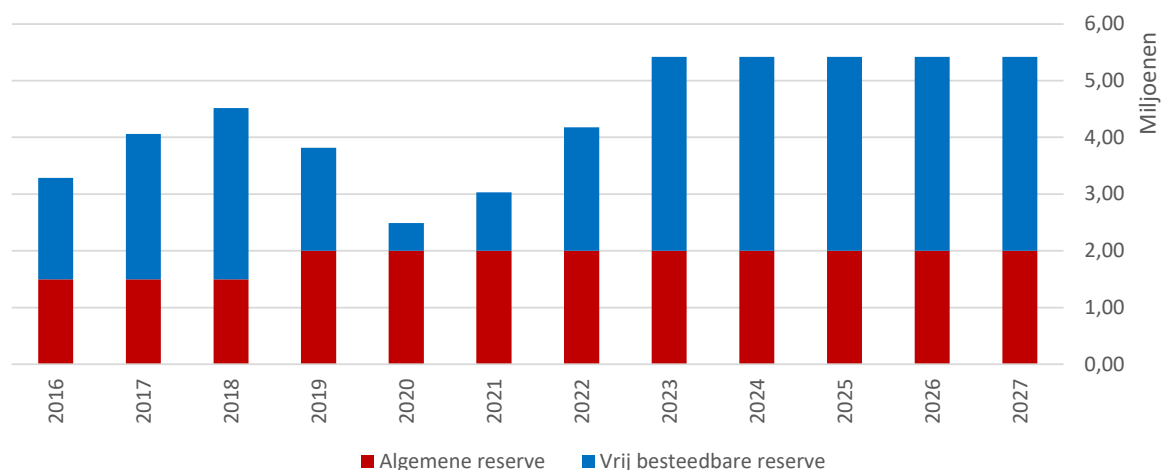
Verloop Vrij Besteedbare Reserve

Onderstaande tabel laat het verloop van de Vrij Besteedbare Reserve (VBR) zien van vier jaar vóór en vier jaar ná het lopende begrotingsjaar. De saldi tot en met 2022 betreffen de werkelijke saldi op basis van de jaarrekeningen. Vanaf 2023 betreft dit geraamde saldi.

Jaar	Saldo einde jaar	Index (2015=100)
2019	1.817	99%
2020	487	27%
2021	1.032	56%
2022	2.177	119%
2023	3.418	187%
2024	3.418	187%
2025	3.418	187%
2026	3.418	187%
2027	3.418	187%

Algemene reserves

Onderstaande grafiek betreft de eindsaldi van de twee algemene reserves, zijnde de Vrij Besteedbare Reserve en de Algemene reserve (ter afdekking van risico's). Tot en met 2022 zijn dit gerealiseerde bedragen. Vanaf 2023 zijn dit ramingen. De voorgesteld resultaatbestemming over 2022 is verwerkt in de raming van 2023.

3.4. Stand en verloop voorzieningen

Hiernavolgend treft u het overzicht aan van de voorzieningen t/m april 2023. Uitgangspunt is de stand per 31 december 2022 conform de Jaarstukken 2022. De geraamde dotaties zijn conform de Programmabegroting 2023. De geraamde aanwending van de egalisatievoorzieningen zijn conform de beheerplannen. Dotaties vinden veelal plaats op 1 januari. De aanwending vindt veelal gedurende het jaar plaats.

De gerealiseerde dotaties van de voorzieningen zijn of worden gelijk gesteld aan de geraamde dotaties aan voorzieningen. De aanwending vindt plaats gedurende het jaar of op het einde van het jaar.

Overzicht voorzieningen 2023

Omschrijving voorziening	Begroot				Realisatie			
	Stand per 31-12-2022	Dotatie aan voorziening	Aanwending voorziening	Geraamd saldo o.b.v. begroting	Dotatie aan voorziening	Aanwending voorziening	Vrijval voorziening	Voorlopig saldo per eind april
Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen								
Pensioenen (gewezen) wethouders	951	30	-27	954	0	0	0	951
Wachtgeldverplichting	210	0	-67	143	0	0	0	210
Subtotaal	1.161	30	-94	1.096	0	0	0	1.161
Voorzieningen voor risico's	0	0	0	0	0	0	0	0
Voorziening egalisatievoorzieningen								
Rationeel wegbeheer	446	155	-275	325	155	0	0	601
Groot onderhoud bruggen	62	23	0	85	23	0	0	85
Groot onderhoud gebouwenbeheer	1.120	76	-133	1.063	76	-29		1.167
Subtotaal	1.628	254	-408	1.473	254	-29	0	1.852
Voorzieningen bijdragen vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven								
Egalisatie afvalstoffenheffing	0	0	0	0	0	0	0	0
Rioolbeheer	4.331	0	0	4.331	0	0	0	4.331
Subtotaal	4.331	0	0	4.331	0	0	0	4.331
Voorziening bijdragen van derden								
Herontwikkeling De Bisselt	24	0	0	24	0	-3	0	21
Financiële compensatie bomenplan	1	0	0	1	0	0	0	1
Subtotaal	25	0	0	25	0	-3	0	22
Totaal-generaal	7.144	284	-502	6.925	254	-32	0	7.366

3.5. Bedrijfsvoering

Personeel

De wijziging in de organisatiestructuur van medio 2022, waarbij we van 2 naar 3 afdelingen zijn gegaan, levert het gewenste effect op. Alle teams zijn rechtstreeks vertegenwoordigd in het managementteam en er is een betere verdeling ontstaan in de span of control van de afdelingshoofden.

We hebben extra geïnvesteerd in de structurele formatie. Dat zorgt ervoor dat de organisatie beter bemenst is op de plekken waar dat noodzakelijk is. De krapte op de arbeidsmarkt blijft nog altijd een uitdaging. Werving van een vacatures vraagt extra aandacht. Waar nodig maken we gebruik van de flexibele schil, maar we streven naar zoveel mogelijk structurele inzet.

Om de voorbereiding en uitvoering van de opvang van Oekraïense ontheemden mogelijk te maken is een tijdelijke projectorganisatie opgezet, die wordt aangestuurd door de gemeentesecretaris.

Het belang van aantrekkelijk werkgeverschap ligt landelijk onder een vergrootglas. Dat vraagt in deze tijd extra aandacht, ook voor het behoud van onze medewerkers. Wij zetten meer in op 'binden en boeien' van onze medewerkers. In het najaar van 2023 wordt een medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) gehouden en wordt de RI&E uitgevoerd, met een onderzoek naar psychosociale arbeidsbelasting (PSA). De uitkomsten van deze onderzoeken geven meer inzicht in de gewenste en noodzakelijke aanpassingen aan de organisatie om zo de werkomstandigheden te optimaliseren.

ICT-budget

Software leveranciers hebben op alle fronten te maken gehad met fors stijgende kosten. Dat vertaalt zich in het doorvoeren van hogere indexeringen. Systemen moeten het hoofd bieden aan toenemende cyber-dreigingen en dit vraagt stevige aanpassingen bij de softwareleveranciers en iRvN. Tegelijkertijd is het pad naar 'software as a service' (afgekort SaaS) definitief ingeslagen. Software wordt zo als dienst geleverd, via internet. Dit levert kwalitatieve voordelen op, maar vertaalt zich ook in stijging van kosten aangezien de leverancier meer levert. Uitvoering geven aan de Woo (Wet Open Overheid waarbij we actief – geanonimiseerd - moeten gaan publiceren) en werken aan toegankelijkheid van informatie voor de buitenwereld zal ook zijn weg moeten vinden naar systemen en dus kostenstijging in de hand werken. Het streven blijft om zoveel mogelijk te doen met bestaande middelen.

4. Financiële bijstellingen

4.1. Samenvatting

Mutaties Zomerrapportage 2023

De tabel hieronder bevat de mutaties van de Zomerrapportage per programma. Positieve bedragen zijn nadelen (debet), negatieve bedragen zijn voordelen (credit). Onderstaand schema laat voor 2023 een uitzetting van de lasten voor de programma's en admo zien van in totaal € 350k na verwerking van de gevraagde wijzigingen voor de baten en lasten van de programma's en overhead. Echter zijn de effecten van de meicirculaire nog niet verwerkt. De reden hiervoor is dat deze Zomerrapportage betrekking heeft op de eerste vier maanden van 2023 en de meicirculaire pas in de vijfde maand beschikbaar is.

Mutaties Zomerrapportage	
1 Sociale leefomgeving	95
2 Sociaal Domein	407
3 Fysieke leefomgeving	350
4 Toerisme, natuur en duurzaamheid	102
5 Bestuur en organisatie	-69
Subtotaal programma's	885
Correctie Sociale leefomgeving	-48
Correctie Sociaal Domein	-203
Correctie Fysieke leefomgeving	-175
Correctie Toerisme, natuur en duurzaamheid	-51
Correctie Bestuur en organisatie	0
Subtotaal correcties programma's	-477
Algemene dekkingsmiddelen	-100
Kosten van overhead	42
Vennootschapsbelasting	0
Bedrag voor onvoorzien	0
Subtotaal admo	-58
Toevoegingen aan reserves	0
Onttrekkingen uit reserves	0
Subtotaal reserves	0
Totaal mutaties	350
	N

Toelichting

In totaal wordt voor alle programma's tezamen een bedrag ad € 885k extra gevraagd. De voorgaande jaren laten ieder jaar een onder uitputting zien. Op basis van deze data is het voorstel om 50% van de gevraagde bijstellingen te honoreren per programma. Dit is in bovenstaande schema zichtbaar gemaakt door een correctie per programma op te nemen. Bij het programma Bestuur en organisatie is geen correctie toegepast omdat bij dit programma de baten groter zijn dan de lasten. Rekening houdend met deze correctie komt de uitzetting van de lasten voor de programma's en admo in totaal op een bedrag van € 350k.

4.2. Detailmutaties

Programma Sociale leefomgeving

ID	Onderwerp	Primitieve begroting	Omschrijving mutatie	Voorgestelde wijzigingen	
				STR/INC	2023
1.01	Fysieke veiligheid	476	Bijramen bijdrage Veiligheidsregio Limburg-Noord	STR	38
1.02	Inburgering	0	Hogere baten	INC	-66
			Hogere kosten	INC	66
1.03	Onderwijsachterstanden	0	Hogere baten	INC	-64
			Hogere kosten	INC	64
1.04	Opvang Oekraïense ontheemden passagiersschip	0	Hogere baten	INC	-1.693
			Hogere kosten	INC	1.693
1.99	Divers	p.m.	Kleinere bijstellingen < € 20k	INC	57
Totaal					95

Toelichting

- 1.01 Fysieke veiligheid : Betreft een bijstelling als gevolg van een wijziging van de begroting van de Veiligheidsregio Limburg-Noord. Hiermee wordt ingespeeld op de verwachte toename van de eigen bijdrage.
- 1.02 Inburgering : Voor 'inburgering' wordt een specifieke uitkering (SiSa) van het Rijk ontvangen. Voor dit bedrag wordt ook een uitgavenbudget opgevoerd om de taken te kunnen uitvoeren. Deze post verloopt resultaat-neutraal.
- 1.03 Onderwijsachterstanden : Voor 'onderwijsachterstanden' wordt een specifieke uitkering (SiSa) van het Rijk ontvangen. Voor dit bedrag wordt ook een uitgavenbudget opgevoerd om de taken te kunnen uitvoeren. Deze post verloopt resultaat-neutraal.
- 1.04 Opvang Oekraïners schip : Voor 'Opvang Oekraïense ontheemden passagiersschip' wordt een specifieke uitkering (SiSa) van het Rijk ontvangen. Voor dit bedrag wordt ook een uitgavenbudget opgevoerd om de taken te kunnen uitvoeren. Deze post verloopt resultaat-neutraal.
- 1.99 Divers : Betreft diverse bijstellingen < € 20k.

Programma Sociaal domein

ID	Onderwerp	Primitieve begroting	Omschrijving mutatie	Voorgestelde wijzigingen	
				STR/INC	2023
2.01	Uitkering participatiewet	-1.429	Bijstelling kosten op basis van voorlopige beschikking Rijk	INC	-301
			Bijstelling ontvangsten op basis van voorlopige beschikking Rijk	INC	294
2.02	Geëscaleerde zorg 18+	111	Aframen budget in verband met niet doorgaan van taakstelling	STR	-100
2.03	Armoedebeleid minimabeleid	189	Verdeling budget naar verschillende onderdelen op basis van nota minimabeleid	STR	-50
2.04	Wijkteams en lokale toegang	99	Aframen budget in verband met herijking subsidieverlening	STR	-2
2.05	Maatwerkvoorzieningen Wmo	153	Bijstelling in verband met verwachte hogere kosten in 2023	INC	65
2.06	Maatwerkdienstverlening 18-	1.318	Bijstelling in verband met verwachte hogere kosten in 2023 en aanpassing tarief in opvolgende jaren	STR	477
2.07	Maatwerkdienstverlening 18+	1.261	Ontvangsten centrumgemeentemiddelen	STR	-132
			Bijstelling in verband met verwachte hogere kosten in 2023 en opvolgende jaren	STR	131
2.99	Divers	p.m.	Kleinere bijstellingen < € 20k	STR	25
Totaal					407

Toelichting

- 2.01 Uitkering participatiewet : De extra lasten betreffen een bijstelling op basis van de voorlopige beschikking 2023 van het Rijk. De ontwikkeling van het uitkeringsbestand en een prognoseberekening op basis van de gemiddelde kosten van de afgelopen drie jaar laat een fors tekort zien dat voor rekening komt van de gemeente. De vangnetregeling is hierbij niet van toepassing omdat niet voldaan wordt aan de voorwaarde van een gecumuleerd tekort over 2020, 2021 en 2022.
- Doordat budgetneutraal begroot wordt bij een specifieke uitkering, betreffen de extra baten een bijstelling van de ontvangsten van het Rijk voor de UPW-middelen op basis van de voorlopige beschikking voor 2023. De baten is een bedrag voor de uitkeringen en verstrekking van loonkostensubsidies.
- 2.02 Geëscaleerde zorg 18+ : Vanwege het niet doorgaan van de taakstelling voogdij 18+ is het opgevoerde werkbudget in 2022 niet meer nodig en daardoor wordt dit bedrag bijgesteld.
- 2.03 Armoedebeleid minimabeleid : In de begroting 2023 is 50k beschikbaar gesteld vanwege verruiming van het minimabeleid. Dit bedrag wordt nu op basis van de nota minimabeleid verdeeld over de verschillende onderdelen. Deze post verloopt budget-neutraal.
- 2.04 Wijkteams en lokale toegang : Er wordt extra budget vrijgemaakt voor buurtgezinnen en vanuit het Rijk worden extra middelen ter beschikking ontvangen voor versterking en ondersteuning van wijkteams. Van deze middelen wordt onder andere een gedragswetenschapper gefinancierd.
- De subsidie aan Synthese is verlaagd omdat Synthese geen gezinscoaches meer faciliteert aan de wijkteams. Deze werkzaamheden zijn overgenomen door de jeugdconsulenten. Hierdoor kan deze post naar beneden worden bijgesteld.
- 2.05 Maatwerkvoorzieningen Wmo : Op basis van de prognoses 2023 vallen de te verwachten kosten in 2023 hoger uit, waardoor een bijstelling van het budget noodzakelijk is. Onder andere is een indicatie afgegeven voor het realiseren van een zorg(woon)unit.
- 2.06 Maatwerkdienstverlening 18- : Deze post betreft een bijstelling van zowel de baten als lasten. Onder aan de streep is echter een fors tekort waar te nemen, waardoor diverse structurele en incidentele bijstellingen noodzakelijk zijn. Verder betreft deze post meerdere opneinderegelingen, wat het juist inschatten bemoeilijkt. Deze noodzakelijke wijzigingen zijn oorzakelijk aan een structurele tariefverhoging van de dienstverlener en het meer gebruikmaken van dure voorzieningen door jeugdigen.
- 2.07 Maatwerkdienstverlening 18+ : De extra baten betreffen een bijstelling vanwege ontvangsten centrumgemeentemiddelen 2023. Deze middelen worden ontvangen van de gemeente Nijmegen, waarmee projecten worden gefinancierd in het kader van o.a. GGD bijzondere zorg, en GGD Wmo Toezicht. Daarnaast vallen op basis van de prognoses 2023 de te verwachten kosten voor 2023 hoger uit, waardoor een bijstelling van het budget noodzakelijk is.
- 2.99 Divers : Betreft diverse bijstellingen < € 20k.

Programma Fysieke leefomgeving

ID	Onderwerp	Primitieve begroting	Omschrijving mutatie	Voorgestelde wijzigingen	
				STR/INC	2023
3.01	Wegen, pleinen en fietspaden	350	Bijstelling in verband met extra projecten	INC	56
3.02	Openbare verlichting	80	Bijstelling in verband met fors gestegen energiekosten	INC	60
3.03	Riolering	410	Bijstelling kosten rioolinspectie	STR	26
		p.m.	Vrijval voorziening in verband met bijstelling budgetten riolering	INC	-29
3.04	Omgevingswet	0	Bijstelling in verband met implementatie van de Omgevingswet	INC	100
3.05	Onverharde wegen	0	Bijstelling in verband met vaststelling nieuw onderhoudsplan onverharde wegen	INC	112
3.06	OV-ambassadeursprojecten	0	Hogere baten	INC	-25
			Hogere kosten	INC	25
3.99	Divers	p.m.	Kleinere bijstellingen < € 20k	STR	25
Totaal					350

Toelichting

- 3.01 Wegen, pleinen en fietspaden : Incidenteel is extra budget benodigd in verband met het realiseren van een tweetal burgerinitiatieven. Daarnaast zijn extra verkeersveiligheidsmaatregelen genomen met betrekking tot de herinrichting Stationsstraat, hetgeen niet is begroot.
- 3.02 Openbare verlichting : Bijstelling budget openbare verlichting is noodzakelijk in verband met de fors gestegen energiekosten.
- 3.03 Riolering : Voor de riolinspectie, en het beoordelen en opstellen van een maatregelenplan is jaarlijks extra budget benodigd. Dit is oorzakelijk aan het feit dat drie jaar geleden de inspectienormen zijn veranderd, waardoor het huidige budget ontoereikend is.
- Doordat meerdere budgetten ten behoeve van de riolering zijn bijgesteld, dienen de meerkosten ten laste gebracht te worden van de voorziening riolering, aangezien in het lopende jaar de riolheffing niet meer verhoogd kan worden.
- 3.04 Omgevingswet : In verband met de implementatie van de Omgevingswet is in 2023 extra budget benodigd om de noodzakelijke werkzaamheden te kunnen realiseren.
- 3.05 Onverharde wegen : Conform het nieuwe onderhoudsplan ten behoeve van het herstel en onderhoud van onverharde wegen is het van belang om de uitgaven structureel te waarborgen. Aangezien in de voorziening wegen geen rekening is gehouden met investeringen in en onderhoud van onverharde wegen, is nieuw budget benodigd. Het genoemde bedrag is overeenkomend met het nieuwe onderhoudsplan en betreft een incidentele investering. Voor de jaren 2024 t/m 2027 betreft het een structurele investering ad € 30k voor het onderhoud.
- 3.06 OV-ambassadeursprojecten : Voor OV-ambassadeursprojecten wordt een specifieke uitkering (SiSa) van het Rijk ontvangen. Voor dit bedrag wordt ook een uitgavenbudget opgevoerd om de taken te kunnen uitvoeren. Deze post verloopt resultaat-neutraal.
- 3.99 Divers : Betreft diverse bijstellingen < € 20k.

Programma Toerisme, natuur en duurzaamheid

ID	Onderwerp	Primitieve begroting	Omschrijving mutatie	Voorgestelde wijzigingen	
				STR/INC	2023
4.01	Economische promotie en toerisme	48	Bijstelling budget in verband met actieprogramma vrijetijdseconomie 2023	INC	35
4.02	Evenementen en overige recreatieve voorzieningen	3	Bijstelling budget in verband met aankomende activiteiten herdenking 450 jaar Slag op de Mookerheide	INC	30
4.03	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	0	Hogere baten	INC	-562
			Hogere kosten	INC	562
4.99	Divers	p.m.	Kleinere bijstellingen < € 20k	STR	37
Totaal					102

Toelichting

- 4.01 Economische promotie en toerisme : Voor de uitvoering van het actieprogramma vrijetijdseconomie is afgesproken om per gemeente een vast bedrag te reserveren voor de uitvoering van het programma.
- 4.02 Evenementen en overige recreatieve voorzieningen : In verband met de herdenking 450 jaar Slag op de Mookerheide worden meerdere initiatieven verwacht. Om deze initiatieven concreter te kunnen maken is extra budget benodigd. Hiermee wordt invulling gegeven aan de doelstellingen, zoals geformuleerd in de programmabegroting 2023.
- 4.03 Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) : Voor de CDOKE wordt een specifieke uitkering (SiSa) van het Rijk ontvangen. Voor dit bedrag wordt ook een uitgavenbudget opgevoerd om de taken te kunnen uitvoeren. Deze post verloopt resultaat-neutraal.
- 4.99 Divers : Betreft diverse bijstellingen < € 20k.

Programma Bestuur en organisatie

ID	Onderwerp	Primitieve begroting	Omschrijving mutatie	Voorgestelde wijzigingen	
				STR/INC	2023
5.01	College van burgemeester en wethouders	455	Vervallen standaard dotatie rekenrente pensioenvoorziening gewezen wethouders	INC	-30
5.02	Budget incidenteel	58	Vrijval budget incidenteel	INC	-48
5.03	Overige baten en lasten	p.m.	Administratieve overheveling naar Overhead verzekeringen	STR	50
			Afname buffer voor kapitaallasten	STR	-50
5.99	Divers	p.m.	Diverse kleinere bijstellingen < € 20k	STR	9
Totaal					-69

Toelichting

- 5.01 College van burgemeester en wethouders : De omvang van de pensioenvoorziening voor gewezen wethouders is met name afhankelijk van de rekenrente. De standaard dotatie vooraf kan hierdoor vervallen. Dit voorkomt ook onnodige boekingen bij een toename van de rekenrente. Dit leidt tot een jaarlijks voordeel.
- 5.02 Budget incidenteel : Vanwege de diverse incidentele lasten zijn, kan het gehele budget incidenteel vrijvallen.
- 5.03 Overige baten en lasten : Deze post betreft een administratieve overheveling middels doorbelastingen van baten naar negatieve kosten. Om de baten en lasten niet onnodig te verhogen, vinden de doorbelastingen alleen aan de lastenzijde plaats. De baten worden op € 0 gesteld en de lasten op € 50k.
- 5.99 Divers : Betreft diverse bijstellingen < € 20k.

Programma Admo

ID	Onderwerp	Primitieve begroting	Omschrijving mutatie	Voorgestelde wijzigingen	
				STR/INC	2023
9.01	Uitkeringen Gemeentefonds	-12.800	Bijstelling Gemeentefonds naar aanleiding van meicirculaire 2023	p.m.	p.m.
9.02	Overhead personeel algemeen	19	Bijstelling in verband met premiestijging aansprakelijkstelling	STR	21
9.03	Overhead communicatie	11	Bijstelling in verband met inwonersparticipatie en bestuursstijl	INC	25
9.04	Dividend	-346	Bijstelling dividenduitkering Enexis	INC	-100
9.99	Divers	p.m.	Diverse kleinere bijstellingen < € 20k	STR	-4
Totaal					-58

Toelichting

- 9.01 Uitkeringen Gemeentefonds : Betreft de reguliere bijstelling van uitkeringen gemeentefonds naar aanleiding van de meicirculaire.
- 9.02 Overhead personeel algemeen : De premie van de Meerkeuzepolis aansprakelijkstelling is aanzienlijk gestegen waardoor een bijstelling van het begrote bedrag noodzakelijk is.
- 9.03 Overhead communicatie : Besloten is om incidenteel extra budget beschikbaar te stellen voor participatieaanpak Inwonersparticipatie en bestuursstijl.
- 9.04 Dividend : De dividenduitkering met betrekking tot Enexis is fors hoger uitgevallen dan ingeschat. Per saldo wordt 100k meer ontvangen.
- 9.99 Divers : Betreft diverse bijstellingen < € 20k.

Mutaties reserves

ID	Onderwerp	Primitieve begroting	Omschrijving mutatie	Voorgestelde wijzigingen STR/INC	2023
R.1			Geen mutaties reserves		0
Totaal					0

4.3. Kredieten

Naast de bijstelling van de exploitatiebudgetten is het mogelijk dat ook wordt voorgesteld om (aanvullende) kredieten te voteren. Voor 2023 betreffen dit de volgende mutaties:

Mutaties kredieten

ID	Krediet	Primitieve begroting	Voorgestelde mutatie	Nieuwe begroting
K.01	Project Maasheggen I	633	491	1.124
K.02	Project Maasheggen II	234	254	488
K.03	Project Lob van Gennep	0	270	270
K.04	2020: Proef Plasmolen	1.704	0	1.704
K.05	Hart van Mook Herinrichting N271	4	26	30
K.06	2023: Vrachtauto buitendienst	240	55	295
K.07	2023: Vervanging riool	649	-425	224
K.08	2023: Riool milieumaatregelen	0	590	590
Totaal		3.464	1.261	4.725

Toelichting

- K.01 Project Maasheggen I : In de administratie moet het totale bedrag inclusief provinciale bijdrage aan investering worden opgenomen. Vanwege een ommissie in de besluitvorming is alleen deels de gemeentelijke bijdrage geboekt en deels de provinciale bijdrage. Door deze post te bruteren worden zowel de gemeentelijke bijdrage als de provinciale bijdrage juist geboekt en zijn de geraamde bedragen conform projectplan. Hiertoe moet het totale budget voor project Maasheggen I met € 491k worden verhoogd, waarvan € 266k de gemeentelijke bijdrage en € 225k de provinciale bijdrage betreft.
- K.02 Project Maasheggen II : In de administratie moet het totale bedrag inclusief provinciale bijdrage aan investering worden opgenomen. Vanwege een ommissie in de besluitvorming is alleen deels de gemeentelijke bijdrage geboekt en deels de provinciale bijdrage. Door deze post te bruteren worden zowel de gemeentelijke bijdrage als de provinciale bijdrage juist geboekt en zijn de geraamde bedragen conform projectplan. Hiertoe moet het totale budget voor project Maasheggen II met € 254k worden verhoogd, waarvan € 10k de gemeentelijke bijdrage en € 244k de provinciale bijdrage betreft.
- K.03 Project Lob van Gennep : Op 08-04-2021 heeft de Raad besloten om een bedrag van € 130k euro te reserveren voor het project Lob van Gennep. Daarna is middels een raadsbesluit op 30-09-2021 besloten dit bedrag ad € 130k niet in te zetten voor het project Lob van Gennep maar het budget te gebruiken voor het Project Maasheggen I. Echter wordt het project Lob van Gennep toch doorgezet, waardoor nu opnieuw budget nodig is om het project te kunnen voortzetten. Voor het project Lob van Gennep is in totaal een bedrag van € 270k nodig. Voorgesteld wordt om het krediet te verhogen met € 270k.
- K.04 2022: Proef Plasmolen : Bij het vaststellen van het dekkingsplan 2021 ten behoeve van Proef Plasmolen is het volledige krediet gevoteerd door de raad, echter is de bijdrage van derden niet meegenomen bij de definitieve besluitvorming. Met het toevoegen van de bijdragen derden ad 1.000k wordt invulling gegeven aan het dekkingsplan. Resumé verloopt deze kredietwijziging begrotingsneutraal.
- K.05 Hart van Mook
Herinrichting N271 : Voor de afronding van de projecten Hart van Mook en Centruminrichting Mook is extra budget benodigd voor het aanleggen van een parkje. De aanleg van het parkje is conform het projectplan, maar door enkele financiële tegenvallers is hier onvoldoende budget voor.
- K.06 2023: Vrachtauto buitendienst : De vrachtauto van de buitendienst moet worden vervangen. Hiervoor is een krediet in de begroting 2023 opgenomen van € 240k. Voor de Europese aanbesteding zijn marktconforme offertes opgevraagd. Hieruit blijkt dat de verwachte kosten € 55k hoger zullen uitvallen. Het totale krediet inclusief aanvulling komt hiermee uit op € 295k.
- K.07 2023: Vervanging riool : Betreft het bijstellen van het krediet op basis van het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). Deze aframing wordt bijgeboekt bij 2023: Riool Milieumaatregelen.
- K.08 2023: Riool milieumaatregelen : Bijstellen van het krediet vervanging riool op basis van het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) en een geaccordeerd college- en raadsbesluit.